

Experimentera tillsammans!

Så löser vi felaktig läkemedelsanvändning med policylab

- **Agneta Karlsson**, Generaldirektör TLV
- **Anna Montgomery**, Projektledare Regeringsuppdraget om Farmaceutiska tjänster
- **Fredrik Boström**, Chefsfarmaceut Sveriges Apoteksförening
- **Jenny Pettersson Lindberg**, Head of Customer-Driven Change Management, Antrop

Frågor om innehållet?

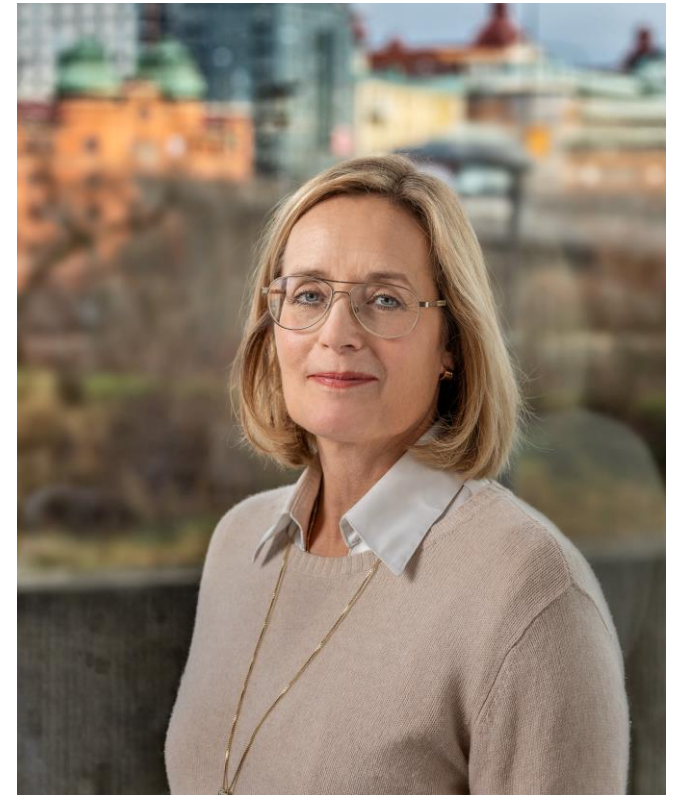
Ställ dem i chatten. Vi svarar i slutet av seminariet

Tekniska frågor?

Ställ dem i chatten. Vi svarar så fort vi kan

Agneta Karlsson

Generaldirektör TLV

UTMANING:

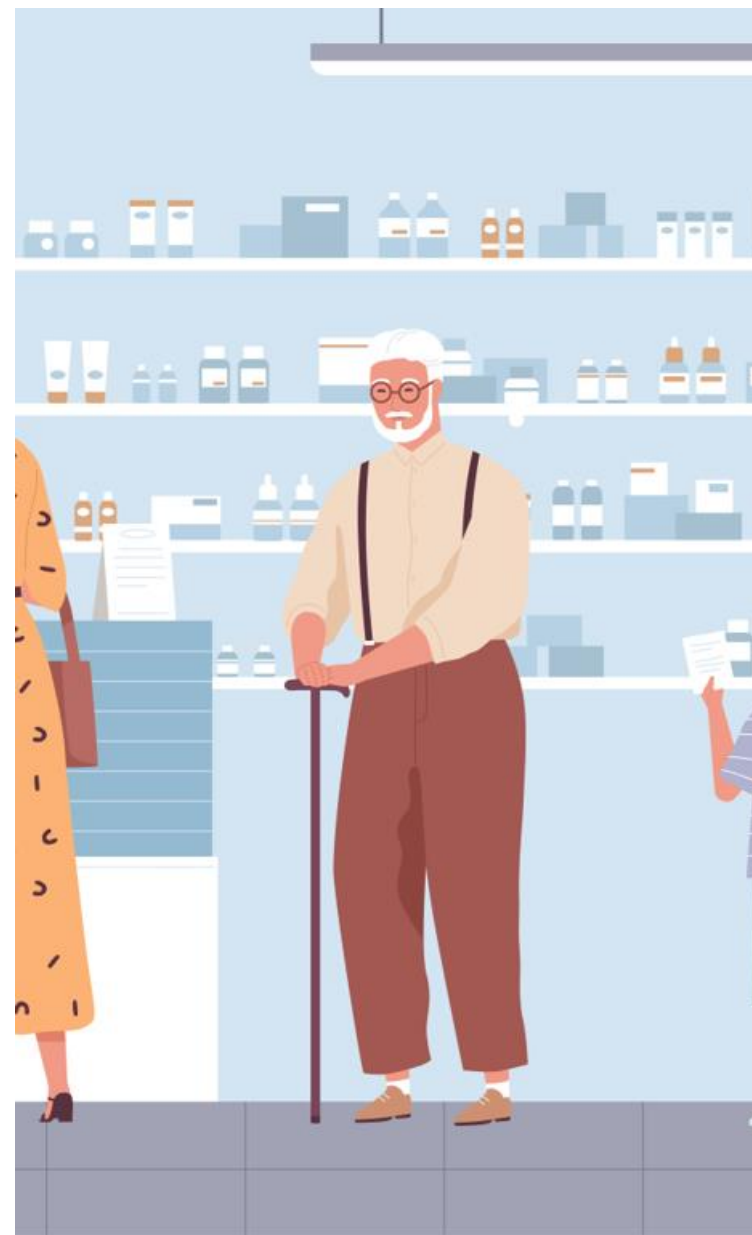
Felaktig
läkemedelsanvändning
är en samhällsutmaning
som både kostar stora
summor och orsakar
onödigt lidande

12-19
miljarder
kronor per
år

Följsamhet
ca 50%

Komplex problem

- Kan växa om inget görs
- Många är involverade
- Patienten i centrum

Apoteken kan nyttjas mer

Farmaceuter är redo att stödja ännu fler patienter till god och säker läkemedelsanvändning.

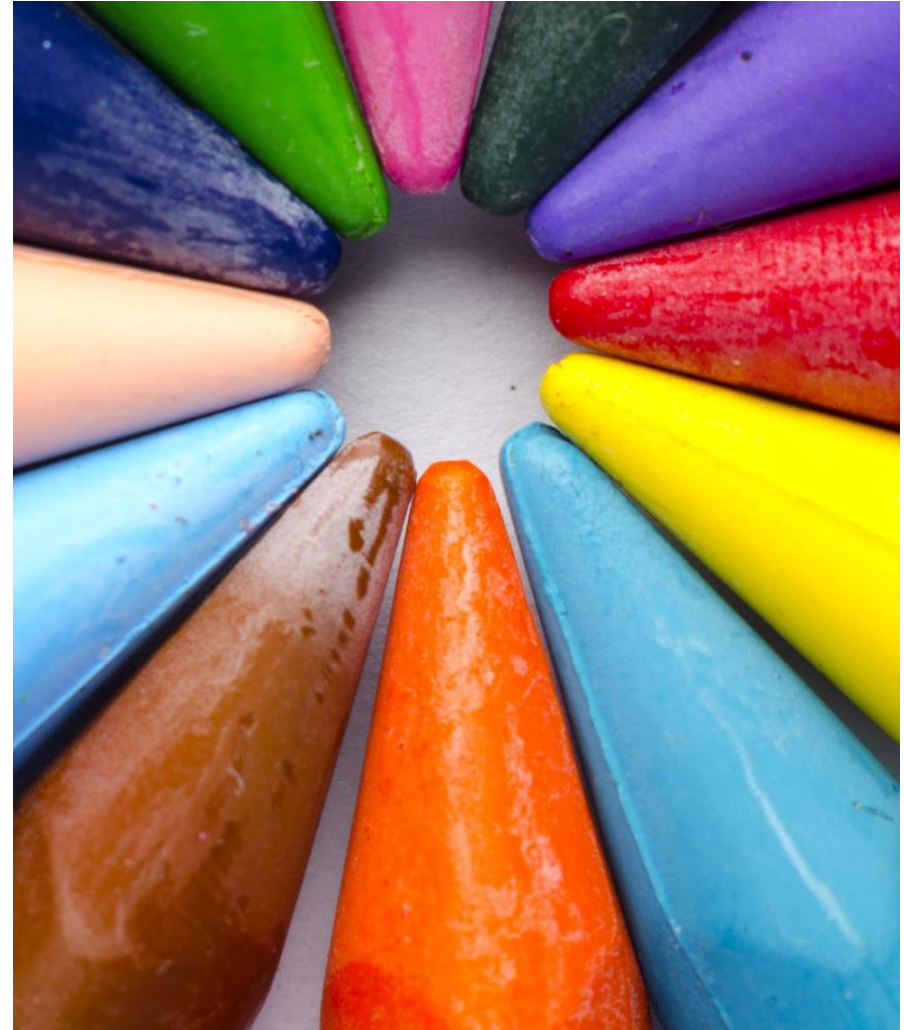
Farmaceutiska tjänster

= rådgivning och andra insatser för bättre läkemedelsanvändning, utöver det som redan görs på apotek idag.

Policylabb för farmaceutiska tjänster

TLV samarbetar med
apoteksbranschen och
många andra intressenter

Våren 2019 – en förstudie

Ramarna för en försöksverksamhet med farmaceutisk tjänst.

Låst läge.

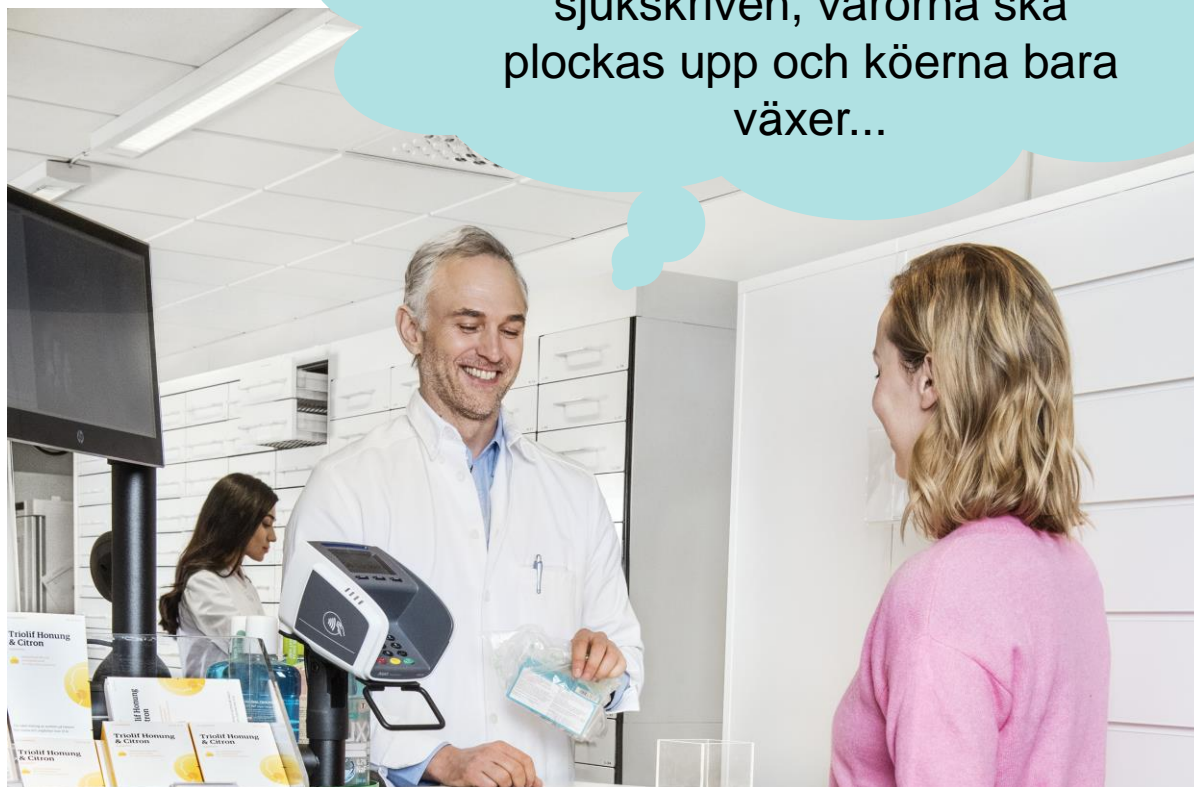

Varför var apoteken så motsträviga?

Vardagen på apoteken

Nu var det IT-strul igen, kollegan är fortfarande sjukskriven, varorna ska plockas upp och köerna bara växer...

RAPPORTER FÖRSTA KVARTALET 2021

Halverad vinst för Apoteket

Läkemedelsverket föreslår höjda avgifter

Publicerad: 2 mars 2021

Senast uppdaterad: 2 mars 2021

Kategori: Nyhet

Stor brist på erfarna farmaceuter

Bristen på erfarna farmaceuter är högre än någonsin inom apoteksbranschen. Det konstaterar myndigheten TLV i 2019 års uppföljning av apoteksmarknadens utveckling.

Nya regler för kontroll av läkemedel på apotek

Priskrig på receptfritt i apotekens e-handel

Det är ofta betydligt billigare att köpa receptfria läkemedel på nätet än på ett fysiskt apotek.

TLV

Sveriges
Apoteksförening

Förväntningar och motstånd

Äntligen!

...men kan jag?

Det ska ni inte göra!

Pengar, pengär, pengär!

FEM HUNDRA KRONOR

500

FEMTIO KRONOR

C070234680

B110543749

TVÅ HUNDRA KRONOR

B191350913

B500484983

GRETA GARBO

ANK

Sofia Wallström, tidigare generaldirektör på TLV

**Ta kontakt
med Vinnova!**

**Orka jobba
för det som
är viktigt och
våga göra fel!**

**Vi åker på
GD-VD-turné!**

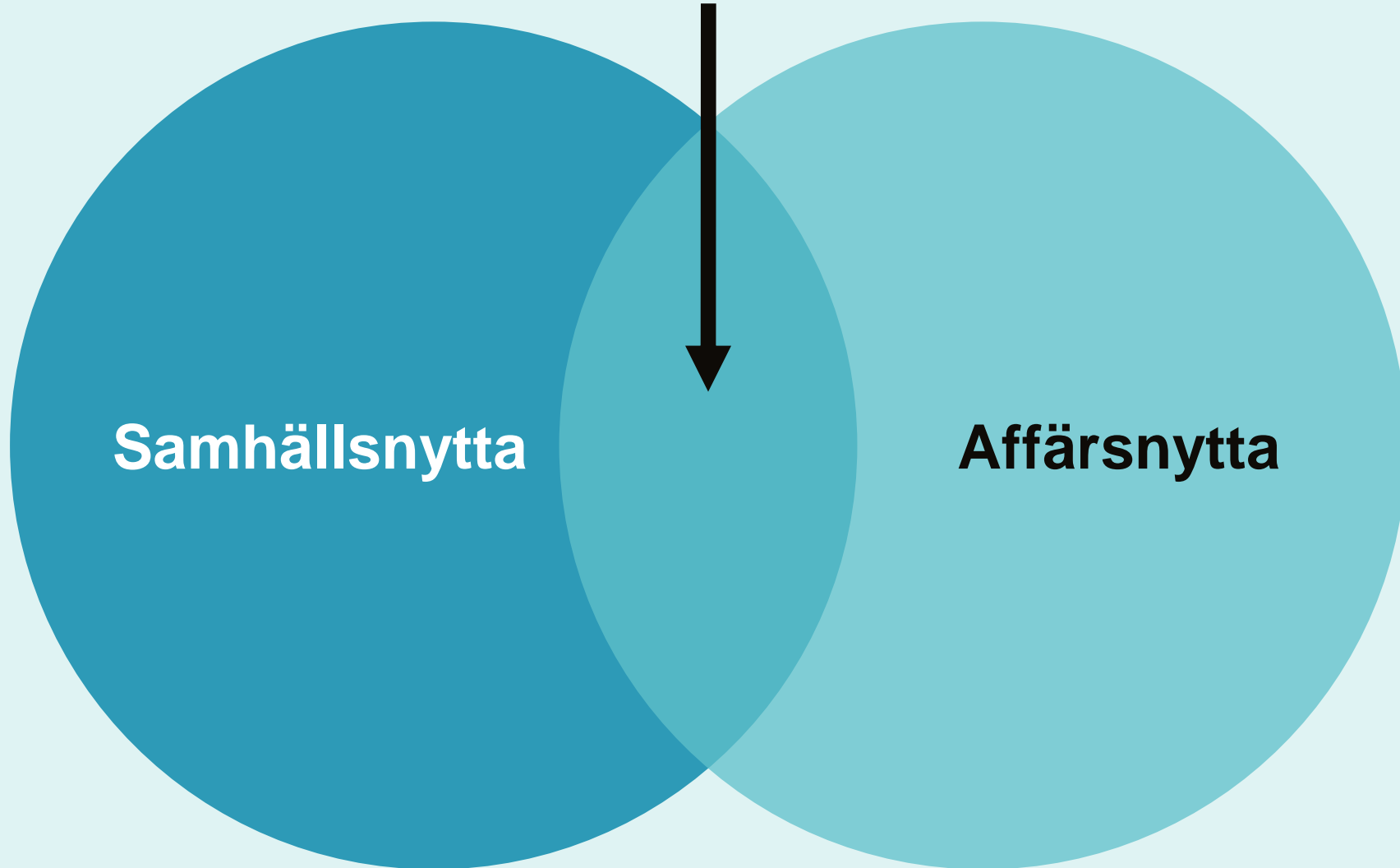
Första intrycket

Ett samskapande samarbete - framgångsfaktorer i vårt labbande

Sweet spot

Samhällsnytta

Affärsnytta

Identifiera knäckfrågorna - lös inte allt på en gång

**Samarbete
i labbet**

**Organisation &
Kompetenser**

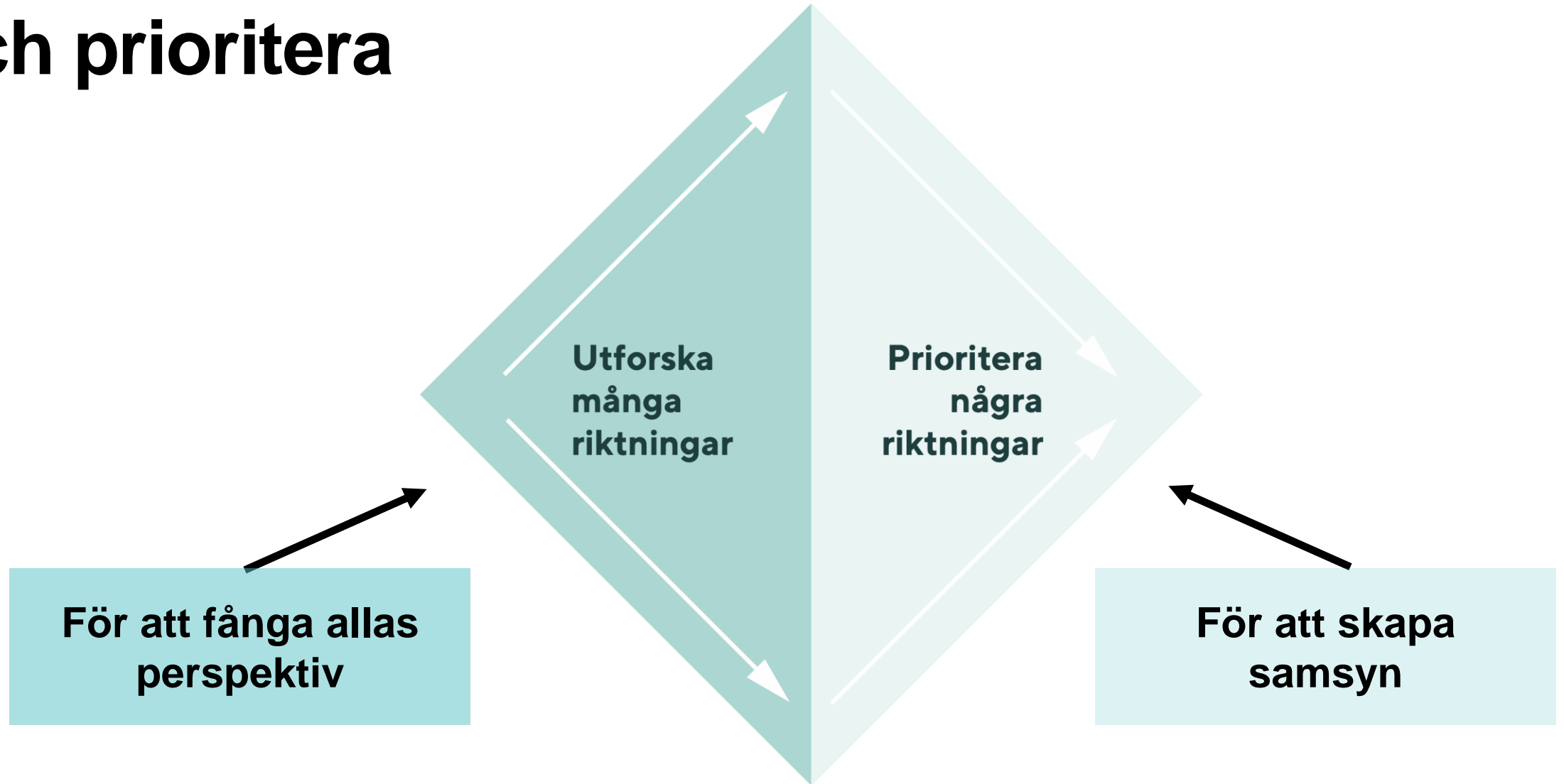
**Effekt &
utvärdering**

~~**Finansiering...**~~

**Prova på ett
nytt arbetssätt**

Att både utforska och prioritera

Skapa klimat för att tänka nytt

Skapa energi och glädje

**Låt deltagarna lära
känna varandra**

**Bygg tillit.
Våga hoppa.**

Förstudien klar i december 2019

Försöksverksamhet ska bedrivas som policylabb

LmV.
Läkemedelsvärlden. Oberoende om läkemedel.

Läkemedel ▾ Antibiotikaresistens Nya coronaviruset Vaccin Blogga

Apotek Politik

Så vill TLV testa farmaceutiska tjänster

Myndigheten vill starta en försöksverksamhet med farmaceutiska tjänster på apotek för ökad följsamhet.

20 dec 2019, kl 14:17 0

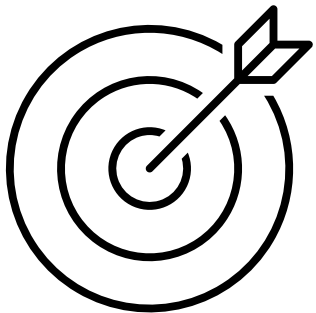
TAGS Farmaceutiska tjänster TLV

Farmaceutiska tjänster på apotek, det vill säga rådgivning och andra insatser utöver apotekens grunduppdrag och som ersätts med offentliga medel, har länge efterfrågats av apoteksbranschen. Senast i november i ett [debattinlägg i Läkemedelsvärlden](#) från branschföreningen Sveriges apoteksförening.

Förra året fick Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket TLV i uppdrag av regeringen att göra en förstudie inför försök med farmaceutiska tjänster på öppenvårdsapotek. I den nu publicerade förstudien kommer TLV fram till att man vill starta försök med farmaceutiska tjänster på apotek och föreslår att man får i uppdrag att starta en försöksverksamhet.

Nytt uppdrag till TLV

Starta försöksverksamheten med farmaceutisk tjänst på apotek – gör det som ett policylab!

Mål - att

- redovisa vilka farmaceutiska tjänster som visar samhällsnytta
- föreslå regelverk för offentlig finansiering och ersättningsmodell

Vi startade i april

POLICYLABBET

TLV:s arbetsgrupp

5 medarbetare

Konsult-
stöd

Policydesignmetodik

Apoteks- branschens arbetsgrupp

Representanter från
6 apoteksaktörer

Expertgrupp (18 pers)

Hälso- och sjukvården
Apoteken
Läkemedelsföretag
Akademin
Professioner
Myndigheter
Patienter

Styrgrupp
på TLV

Arbetsgrupperna ses varannan vecka

Det vi har gjort hittills

- ✓ Etablerat roller
- ✓ Enats kring en vision
- ✓ Valt ett missionsinriktat arbetssätt
- ✓ Identifierat behov
- ✓ Definierat tre spår för utvecklingen av tjänster
- ✓ Fått råd och stöd av expertgruppen
- ✓ Knutit kontakter inom akademien
- ✓ Startat en blogg

Smart policyutveckling (i teori & praktik)

Vår verktygslåda

**Design-
tänkande**

**Policy-
design**

**System-
innovation**

**Missions-
inriktning**

Arbetsätten
som hjälper oss att
utifrån **användarbehov**
och i **samverkan** uppnå
effekt i systemet.

Förstå mänskliga behov

Lösningar som utgår från människan

Beteenden

**Attityder &
känslor**

**Mål &
drivkrafter**

**Vad människor
behöver**

**Vad som är
värdefullt för dem**

**Full fart mot
lösningen**

**Farmaceutiska
tjänster**

Patientbehov

**Farmaceutiska
tjänster**

Patientens behov i centrum

Träffar läkaren och får en diagnos

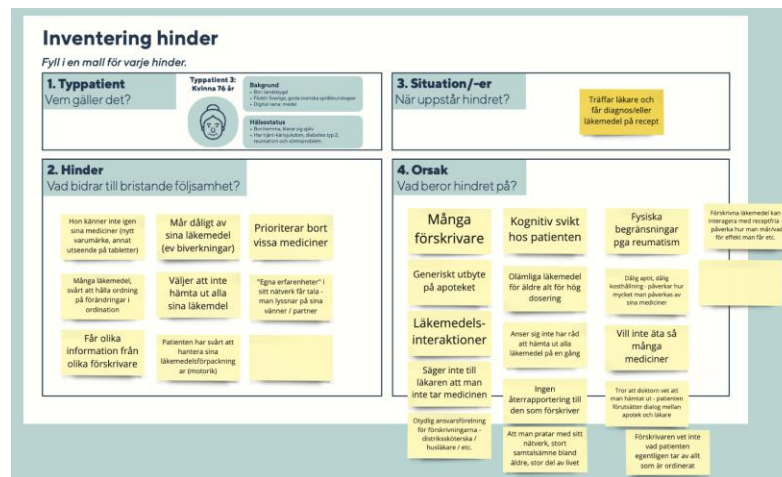
Tar medicin hemma/hanterar medicin i vardagen

Hämtar ut ny medicin på apoteket

Hämtar ut förnyelse av medicin på apoteket

Förändring i mediciner (justerar dos/styrka, byter variant)

Situationer

Hinder

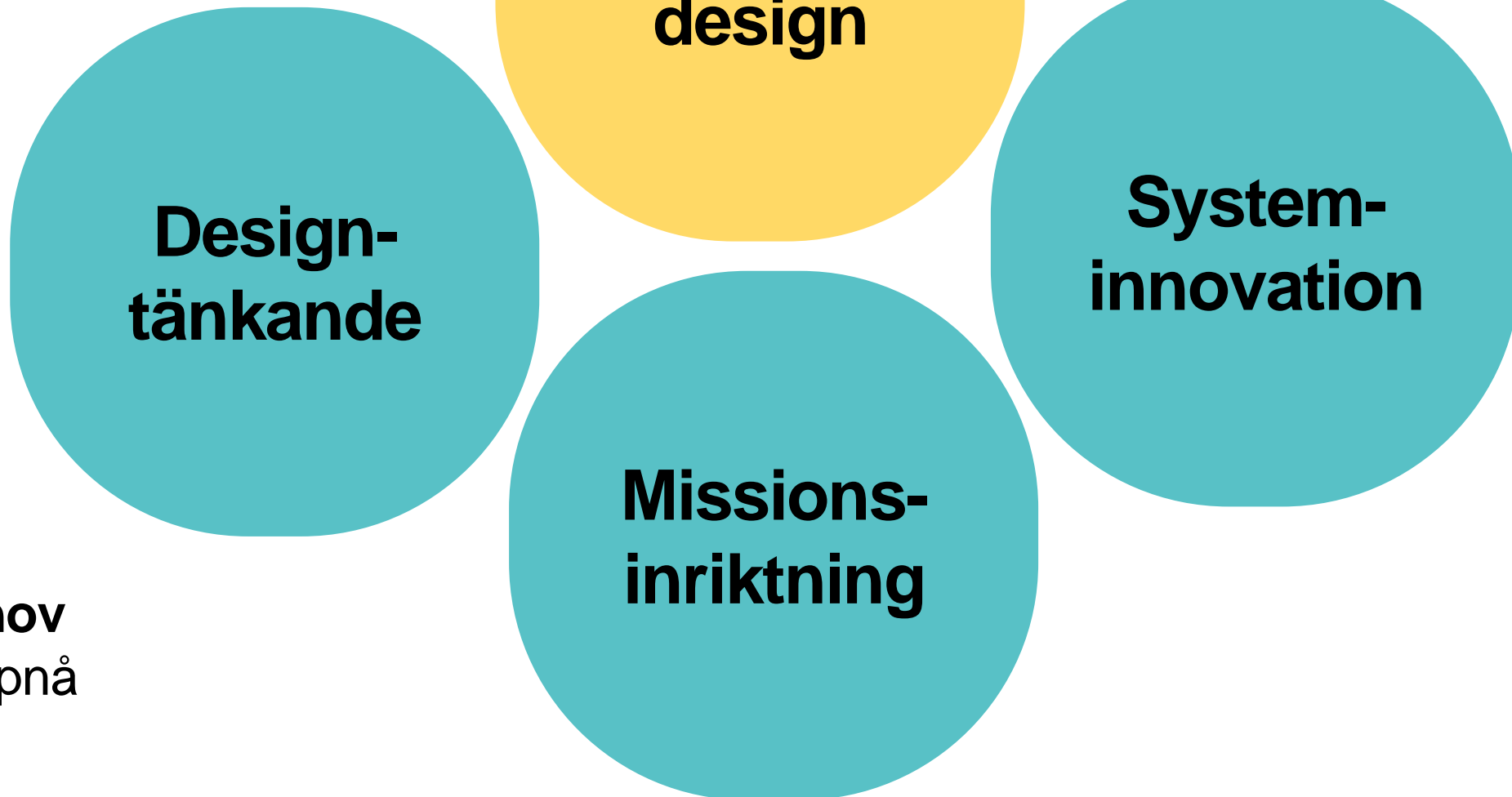

Behov

Samskapa! (med patientens behov i centrum)

Vår verktygslåda

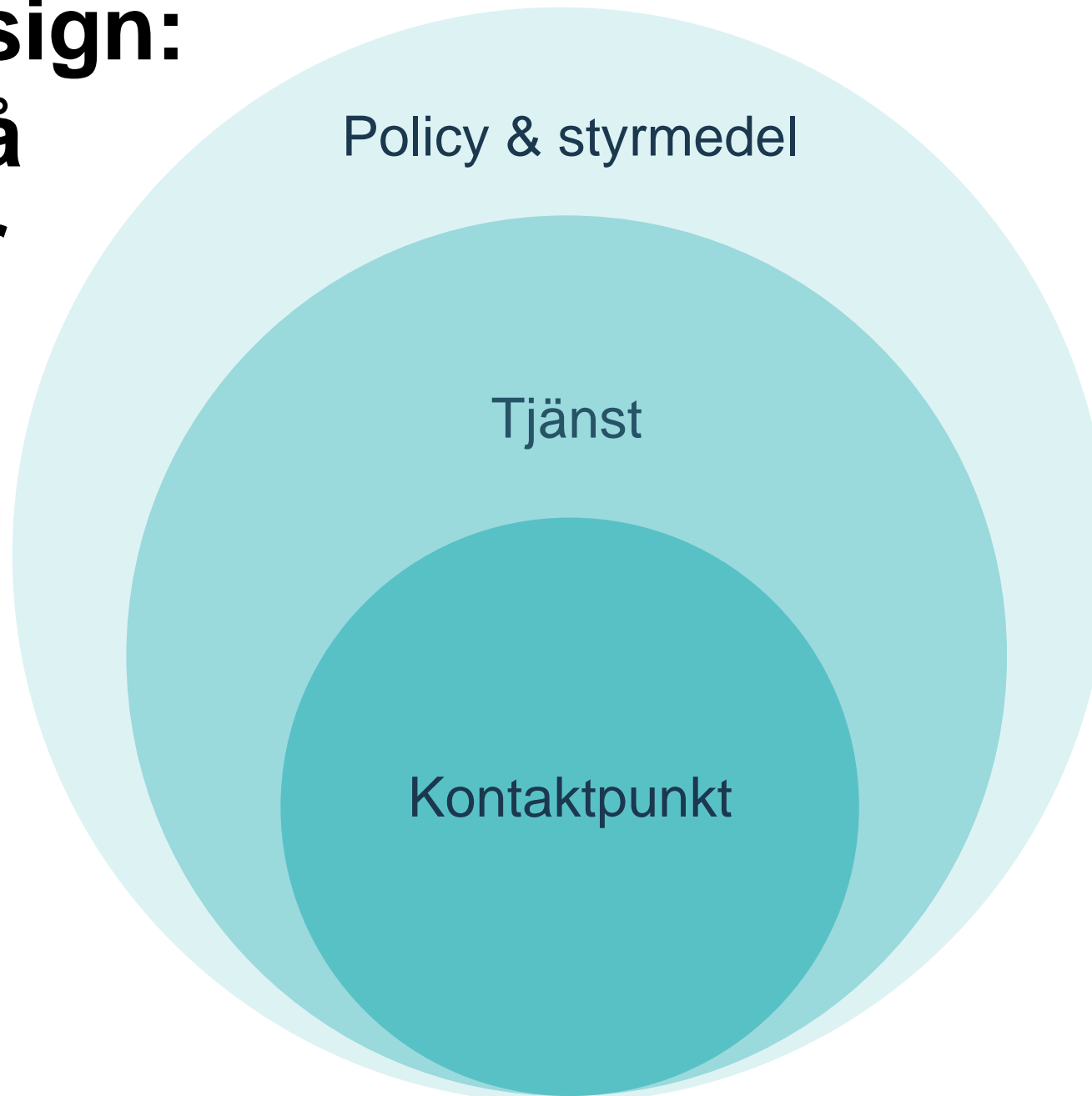
Arbetsätten
som hjälper oss att
utifrån **användarbehov**
och i **samverkan** uppnå
effekt i systemet.

Policydesign

- Behovsdrivet
- Designtänkande
- Experimentellt
- Samskapande

Policydesign: design på tre nivåer

Vår verktygslåda

**Design-
tänkande**

**Policy
design**

**System-
innovation**

**Missions-
inriktning**

Arbetsätten
som hjälper oss att
utifrån **användarbehov**
och i **samverkan** uppnå
effekt i systemet.

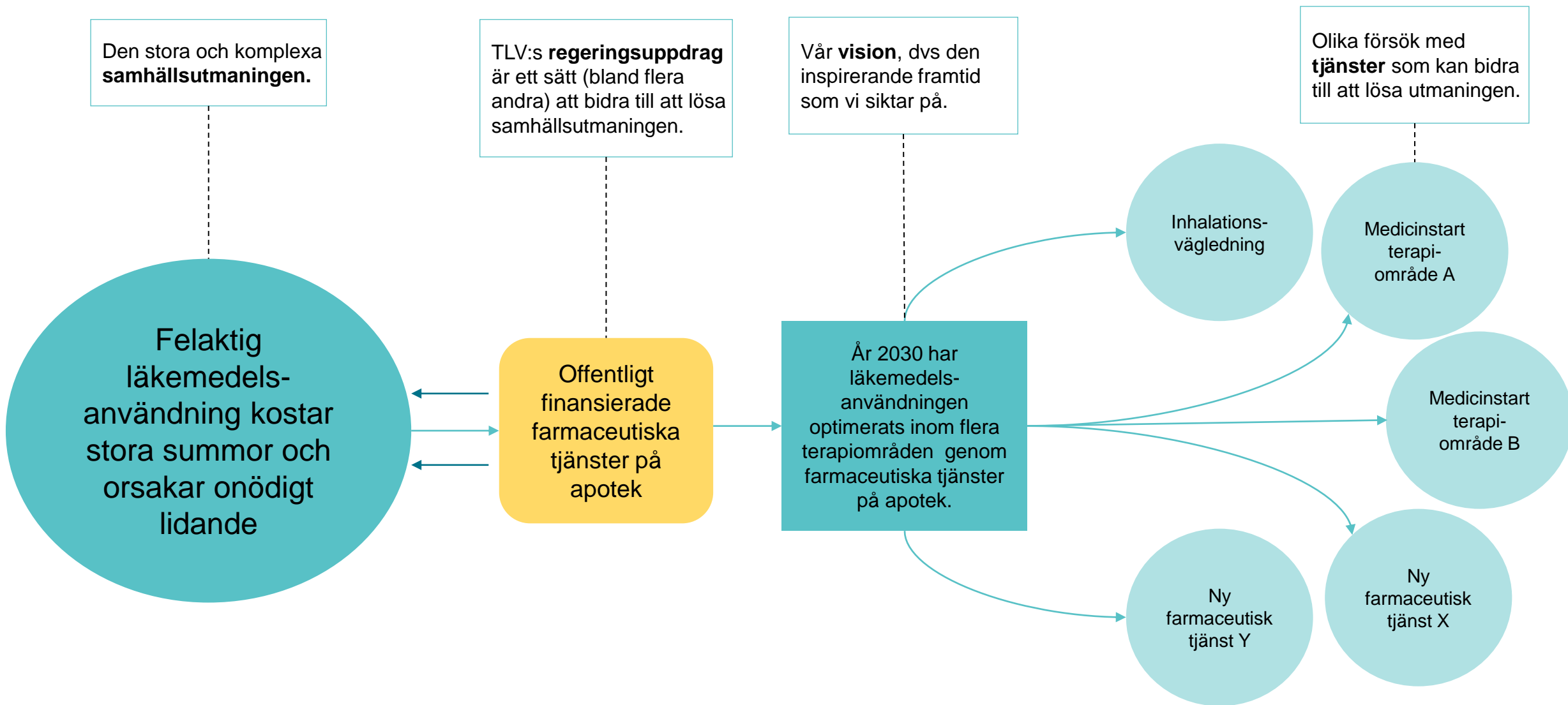
One of the most
MARIANA MAZZUCATO

MISSION ECONOMY
A Moonshot Guide to
Scaling Capitalism

Ett missionsdrivet arbetssätt i policylabbet för farmaceutiska tjänster

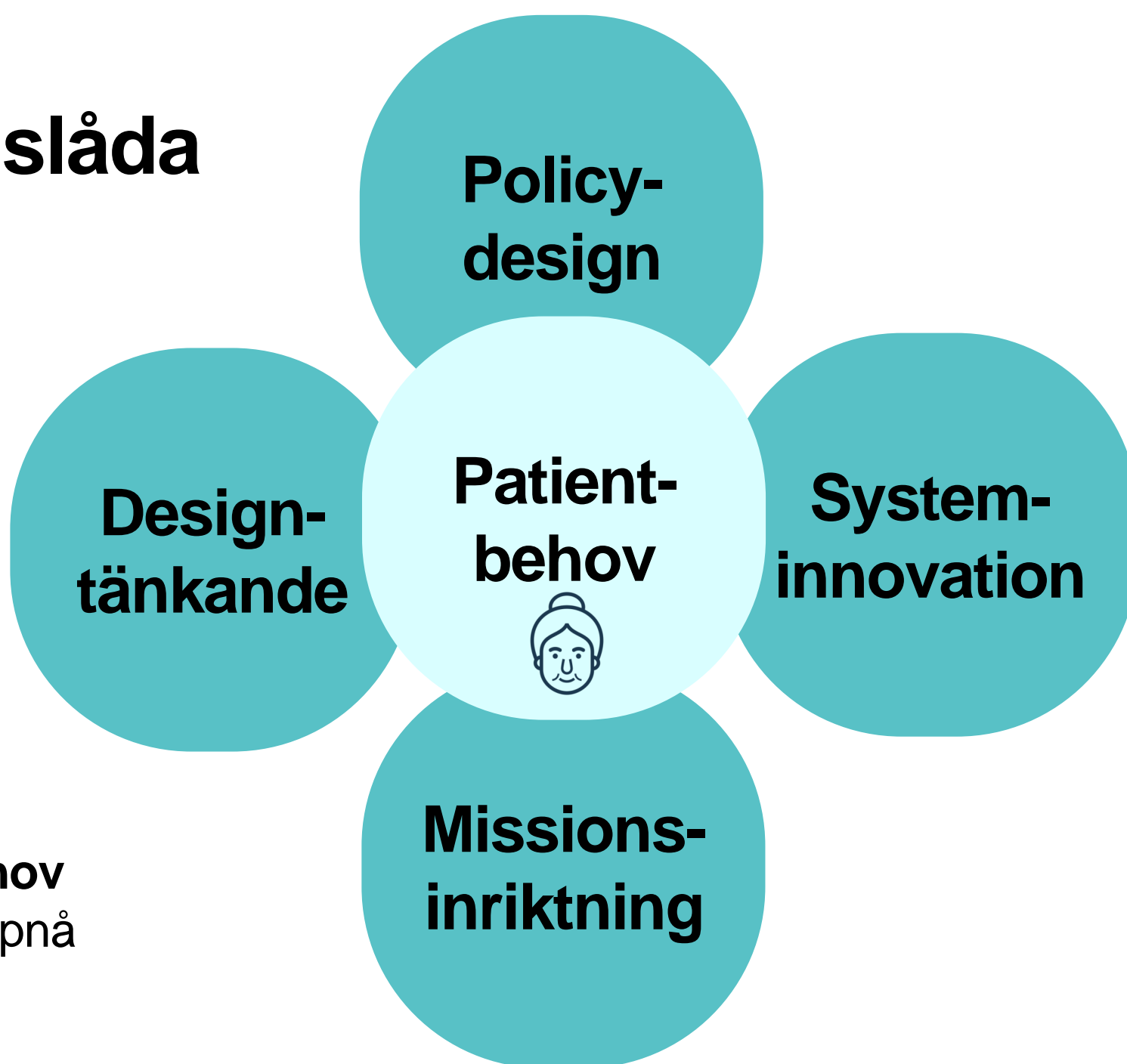

En gemensam vision – inspiration att sikta högre

År 2030 har läkemedelsanvändningen optimerats inom flera terapiområden genom farmaceutiska tjänster på apotek.

Vår verktygslåda

Arbetsätten
som hjälper oss att
utifrån **användarbehov**
och i **samverkan** uppnå
effekt i systemet.

Stycka elefanten

Vi kan
tillsammans

Inhalations-
vägledning

Vi kan visa
effekt

Medicinstart

Vi kan
utvecklas

Innovation

Flera knäckfrågor att lösa

- Effektutvärdering
- Centrala juridiska frågor
- Systemperspektivet på farmaceutiska tjänster
- Finansiell ersättningsmodell

Lärdomar & tips

Lyssna på riktigt

**Skapa
teamkänsla**

**Kommunicera
mycket och var
transparent**

Lärdomar & tips

**Försök inte göra
allt på en gång**

**Bli konkret så
snabbt som
möjligt**

**Glöm inte att be
om hjälp**

Tack!

Frågor?

